

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2600/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.247/2024/2. számú végzése, valamint a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény 22/B. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszában a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bnpt.) 22/B. § (4) bekezdése, míg az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.247/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a Berettyóújfalui Járásbíróság 16.Pk.50.436/2023/2. számú végzésére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvita lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 32.P.101.771/2019/130. számú ítéletével szabályozta az indítványozó és gyermeke közötti kapcsolattartást, az ítélet kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezését a Fővárosi Törvényszék 50.Pf.630.953/2022/13. számú ítéletével helybenhagyta.

- [4] Az indítványozó 2022. december 22. napjától időszakos kapcsolattartásra lett volna jogosult a gyermekével a téli szünetben, a gyermeket azonban az édesanya a kapcsolattartás kezdő időpontjában nem adta át a gyermek rosszullétére hivatkozással. Mivel az édesanya a gyermekkel 2022. december 31. napján hajnalban visszautazott Ciprusra, ahol akkor életvitelszerűen tartózkodtak, a kapcsolattartás pótlására nem került sor.
- [5] Ezt követően terjesztett elő az indítványozó kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránt kérelmet a Berettyóújfalui Járásbíróságon. A bíróság végzésében az indítványozó kérelmét elutasította. A döntés indokolásában megállapította, hogy az édesanya megalapozottan mondta le COVID fertőzésük miatt az esedékes időszakos kapcsolattartást, az az általa csatolt teszt fotója alapján indokolt volt. Megállapította továbbá az iratok alapján, hogy az édesanya nem szegte meg neki felróhatóan a kapcsolattartás szabályait, ezért az indítványozó kérelmének nem adott helyt.
- [6] A végzés ellen az indítványozó fellebbezéssel élt, melyben elsődlegesen a határozat megváltoztatását és a kapcsolattartás elrendelését kérte eredeti kérelme alapján, másodlagosan a végzés hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő kötelezését. A Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.247/2024/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a kapcsolattartás végrehajtásának szabályait, és a rendelkezésre álló adatokat megfelelően értékelve helyesen állapította meg a tényállást, az abból levont jogi következtetése is helytálló. A Törvényszék a rendelkezésre álló elsőfokú iratokból megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felek által szolgáltatott bizonyítékokat mérlegelte, és határozatában megfelelően indokolta, hogy ezek közül melyiket fogadta el, és mely bizonyítékot nem tartott relevánsnak. E tekintetben a Törvényszék eljárási szabálysértést megállapítani nem tudott. Álláspontja az elsőfokú bírósággal egyezően az, hogy – még akkor is, hogy ha a tesztek fotója csak valószínűsíti, de nem bizonyítja kétséget kizáróan a megbetegedés tényét – a panaszolt ügyben magas volt az egészségügyi kockázat, mely ráadásul nemcsak a kapcsolattartással érintett, hanem a felek másik, az indítványozóval egy háztartásban élő közös gyermeke vonatkozásában, de nem utolsó sorban az indítványozóval kapcsolatosan is fennállt.
- [7] 1.2. Az indítványozó a másodfokú ítélet meghozatalát követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, illetőleg 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát, amelyben részben a Bnpt. 22/B. § (4) bekezdése, részben pedig a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.20.247/2024/2. számú végzésének – a Berettyóújfalui Járásbíróság 16.Pk.50.436/2023/2. számú végzésére kiterjedő hatályú – alaptörvény-ellenességét állította. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott jogszabályi rendelkezés, illetőleg bírói döntések sértik az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, XVI. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését, az alábbiak szerint.

- [8] 1.2.1. Az Abtv. 27. § alapján az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, valamint a XVI. cikk (1) és (2) bekezdései állított sérelmével összefüggésben az indítványozó a vonatkozó alkotmánybírói gyakorlat, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) kapcsolattartásra vonatkozó szabályainak ismertetése mellett kifejtette, hogy meglátása szerint az alapul fekvő eljárás során a bíróságok az ügy alapjogi relevanciáját felismerték, ugyanakkor a jogszabályi rendelkezések értelmezése és a konkrét tényállásra való alkalmazása során nem vették figyelembe. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság az édesanya felrőhatóságának vizsgálata körében az általa előadott tények bizonyítását nem kívánta meg, a tényállásában kizárólag azt állapította meg, hogy a gyermek betegsége kétséget kizáró igazolást nem nyert. A bíróság a gyermek állított betegségének jelentős egészségügyi kockázatát értékelte olyan körülménynek, melyre figyelemmel az édesanya kimentését alaposnak ítélte meg.
- [9] A kapcsolattartás idején az édesanya arra hivatkozott, hogy a gyermek nincs jól, a pótlás körében pedig egy dátum nélküli fotóval igazolta, hogy ő és a gyermek is COVID fertőzöttek. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a gyermek ezen időszak alatt gyermekorvosnál nem járt. Az is bizonyítást nyert, hogy a pótlásra meghatározott időszak alatt a gyermek repülőgéppel Ciprusra utazott. Ezen körülményt az eljáró bíróságok akként értékelték, hogy ez nem azt bizonyítja, hogy a gyermek nem volt beteg, csupán azt, hogy akkor már elég jól volt a gondozó szülő megítélése szerint ahhoz, hogy utazhasson.
- [10] A sérelmezett esetben az indítványozónak az óvodáskorú gyermekével maradt el a téli szünetben a teljes időszakos kapcsolattartása, ebben a korban pedig különös jelentősége van a személyes találkozásoknak. A kapcsolattartás elmaradása azt eredményezte, hogy az indítványozó 2022 decembere helyett 2024 tavaszán tudott először egybefüggően több napot a gyermekkel tölteni. Az indítványozó megjegyzi, hogy közte és az édesanya között számos végrehajtási eljárás van folyamatban.
- [11] A XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az indítványozó előadta, hogy a tisztességes bírói eljáráshoz való jog sérelmét jelenti, ha az eljáró bíróságok az irányadó eljárásjogi szabályok megsértésével a bizonyítási terhet megfordítják, és egyes tényállítások bizonyítatlanságát kifejezetten az eljárási szabályokkal ellentétesen értékelik az egyik fél terhére. A sérelmezett eljárás során a II. fokú bíróság a felrőhatóság vizsgálata körében ugyanis megállapította, hogy a kérelmezett édesanya a gyermek betegségét nem tudta bizonyítani, ugyanakkor a felrőhatóság hiányát is megállapította arra tekintettel, hogy az indítványozó sem tudta bizonyítani, hogy a gyermek nem volt beteg.
- [12] Összegezve az indítványozó meglátása szerint a gyermek érdekének és egészséghez való alapjogának, valamint az indítványozó kapcsolattartáshoz való jogának az összemérése során az eljáró bíróság konkrét egészségügyi kockázat feltárása nélkül, bizonyítatlan tények alapján, a bizonyítási terhet megfordítva hozta meg a döntését,

ami az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésén, valamint a XVI. cikk (1) és (2) bekezdésein felül a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét is eredményezte.

- [13] 1.2.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az indítványozó a Bnpt. 22/B. § (4) bekezdését támadta. Az indítvány szerint amíg az anyagi jogi szabályozás során nem feltétele a pótlásnak, hogy a kötelezett szülő a kapcsolattartás határidőben történő biztosítása illetve annak pótlása során felróhatóan járjon el, addig az eljárásjogi szabály szerint a határozat megszegésének, mely feltétele a végrehajtás elrendelésének, a kötelezett szülő részéről a felróhatóság megállapítása nélkülözhetetlen.
- [14] A sérelmezett, és a támadott bírósági döntésekben alkalmazott Bnpt. 22/B. § (4) bekezdés alapján ugyanis önkéntes teljesítés hiányban jelenleg formálisan is kizárt a kapcsolattartás pótlása, hiszen a hivatkozott törvényhely alapján amennyiben a kötelezett szülő számára a határozatban foglaltak megszegése nem felróható, a végrehajtás nem kérhető. Az indítványozó álláspontja szerint a Bnpt. 22/B. § (4) bekezdés első mondatának alaptörvény-ellenessége alapvetően abban áll, hogy aránytalanul korlátozza a jogosult különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz fűződő jogát, amikor a végrehajtás alapvető feltételül szabja a kötelezett szülő felróhatóságát a határozat megszegése körében, ami sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, valamint XVI. cikk (1) és (2) bekezdéseit.
- [15] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [16] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 26. § (1) bekezdése és az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a Debreceni Törvényszék végzését 2024. március 25. napján vette át, a beadványt pedig 2024. május 24. napján, határidőben nyújtotta be a jogi képviselő elektronikus úton az elsőfokú bíróságon.
- [17] 2.2. Az indítványozó mint az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárás kérelmezője, jogosultnak és érintettnek is tekinthető. A másodfokú végzés alkotmányjogi panasszal támadható, a Bnpt. 22/B. § (4) bekezdése pedig az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben alkalmazott jogszabálynak tekinthető. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [18] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetőek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.

- [19] 2.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit részben teljesíti, az alábbiak szerint.
- [20] Az indítványozó a Bnpt. 22/B. § (4) bekezdését azért támadta, mert álláspontja szerint aránytalanul korlátozza a jogosult különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz fűződő jogát, amikor a végrehajtás alapvető feltételül szabja a kötelezett szülő felróhatóságát a határozat megszegése körében, ami sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, valamint XVI. cikk (1) és (2) bekezdéseit. Ennek alátámasztására azzal érvelt, hogy míg az anyagi jogi szabályozás során nem feltétele a pótlásnak, hogy a kötelezett szülő a kapcsolattartás határidőben történő biztosítása illetve annak pótlása során felróhatóan járjon el, addig az eljárásjogi szabály szerint a végrehajtás elrendeléséhez nélkülözhetetlen a kötelezett szülő felróhatóságának megállapítása.
- [21] Az Alkotmánybíróság a 3423/2022. (X. 21.) AB végzésben (Indokolás [12]) a jelen indítványban szereplő érveléssel gyakorlatilag megegyező érvelés alapján arra a megállapításra jutott, hogy „Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint jogszabályi előírások értelmezéstől függő ellentéte, összeütközése nem alapvető jogokkal összefüggő, hanem jogbiztonsági kérdés. Ráadásul a jogforrasi rendszerben azonos szintű jogszabályok összeütközésével kapcsolatos gyakorlat lényege, hogy meghatározott életviszonyok, illetőleg tényállások ellentétes – vagy az értelmezéstől függően ellentétes – rendezése önmagában nem is jelent alaptörvény-ellenességet (lásd legutóbb például: 3155/2018. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [23]).” A Ptk. és a Bnpt. eltérő szabályozásának állításán kívül az indítvány jelen esetben sem fejtette ki, hogy az Alaptörvényben biztosított jogok sérelme álláspontja szerint miben áll a kapcsolattartást, illetve a gyermek jogait érintően, ezért az indítvány kapcsán azt kellett megállapítani, hogy az indítványozó nem hivatkozott olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességre az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével és a XVI. cikk (1) és (2) bekezdéseivel kapcsolatban, amelyet az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálat tárgyává tudott volna tenni. Mivel tehát az indítványozó nem támasztotta alá megfelelő érvekkel, hogy a Bnpt.-ben szereplő felróhatósági követelmény miért jár az általa hivatkozott Alaptörvényben biztosított jogok sérelmével, megállapítható, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának.
- [22] 2.4. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt vizsgálta meg és az alábbiakat állapította meg. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményeket.
- [23] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

- [24] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz nem fogalmaz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára.
- [25] Ugyancsak nem veti fel az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, az alábbiak szerint.
- [26] Az indítványozó a VI. cikk (1) bekezdésének, valamint a XVI. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét amiatt látta megvalósulni, hogy az alapul fekvő eljárás során a bíróságok az ügy alapjogi relevanciáját felismerték, ugyanakkor a jogszabályi rendelkezések értelmezése és a konkrét tényállásra való alkalmazása során nem vették figyelembe. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság az édesanya felróhatóságának vizsgálata körében az általa előadott tények bizonyítását nem kívánta meg, a tényállásában kizárólag azt állapította meg, hogy a gyermek betegsége kétséget kizáró igazolást nem nyert. A XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme az indítvány szerint azért áll fenn, mert az eljáró bíróságok az irányadó eljárásjogi szabályok megsértésével a bizonyítási terhet megfordították, és egyes tényállítások bizonyítatlanságát kifejezetten az eljárási szabályokkal ellentétesen értékelték az egyik fél terhére.
- [27] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó okfejtése tartalmilag a számára kedvezőtlen döntés, illetve a bíróság mérlegelésének kifogásolására irányult. A ténykérdések mérlegelése azonban a bíróság hatáskörébe tartozik. Az indítvány a VI. cikk (1) bekezdésével, a XVI. cikk (1) és (2) bekezdéseivel, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben kizárólag olyan bizonyítási, bizonyíték-értékelési kérdéseket kifogásol, amelyek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis a tényállás megállapítása, illetve a bizonyítékok értékelése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, amelyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {ennek az elvnek a korai rögzítéséhez lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-, illetőleg jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól.
- [28] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi: a Törvényszék megvizsgálta, és részletesen számot adott a döntésében arról, hogy az elsőfokú bíróság a felek által szolgáltatott bizonyítékokat mérlegelte és határozatában indokolta, hogy ezek közül melyiket fogadta el, és mely bizonyítékot nem tartott relevánsnak. E tekintetben a Törvényszék eljárási szabálysértést megállapítani nem tudott. (Debreceni Törvényszék végzése, Indokolás [19]). A Törvényszék azt is megjegyezte, hogy a felek által szolgáltatott bizonyítékok egyike sem alkalmas kétséget kizáróan annak igazolására,

hogy a gyermek a nemperes eljárással érintett időszak alatt valóban COVID megbetegedéssel küzdött, de arra sem, hogy a gyermek nem volt beteg. A 3067/2021. (II. 24.) AB határozat abban ad támpontot, hogy egészségügyi kockázat meglétét kívánja meg a gyermek betegségével kapcsolatosan, mely minél magasabb szintű, annál nagyobb súllyal vehető figyelembe a kapcsolattartási joggal szemben (Debreceni Törvényszék végzése, Indokolás [20]–[21]).

- [29] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján tehát arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. április 1.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró